

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü

Sayı : 44147364-610 - 254
Konu : Soru Önergesi

18/03/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 18/02/2014 tarihli ve 43452547-120.00-165163 sayılı yazı.

İstanbul Milletvekili Durmuşali TORLAK'ın tarafıma yönelttiği 7/39137 esas numaralı yazılı soru önergesindeki sorulara ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Mahalli idare vergi gelirleri ve sosyal güvenlik primlerinin dahil edildiği sınıflandırmaya göre, OECD ülkelerinde ortalama vergi yükü %34 iken, Türkiye'de %27,4'tür. Vergi yükü %19-%48 aralığında olan 34 OECD ülkesi arasında Türkiye 29'uncu sırada bulunmaktadır. Ülkemizde %12,6 olan dolaylı vergi yükü OECD ortalamasının 1,5 puan üzerinde, Avrupa Birliği ortalamasının ise 0,8 puan altındadır. Burada ülkemiz açısından sorun, dolaylı vergilerin yüksekliği değil, dolaysız vergilerin yeterince tahsil edilememesidir. Nitekim, efektif KDV oranı 2005 yılında %15,8 iken yapılan vergi indirimleri sayesinde bu oran 2012 yılında %14,3'e düşmüştür. Avrupa Birliği üyesi ülkelerde ise küresel krizin de etkisiyle son yıllarda genel KDV oranlarında artışa gidilmiş, ortalama efektif KDV oranı, Temmuz 2013 itibarıyla, %21,45'e ulaşmıştır. Avrupa Birliği üyesi 28 ülkeden 22'si OECD üyesi olup, OECD üyesi ülkelerde dolaylı ve dolaysız vergilerin vergi gelirleri içerisindeki paylarına ilişkin olarak hazırlanan tablo EK-I'de yer almaktadır.

Ülkemizde ilk defa tescil edilen motorlu taşıtların teslimi %18 oranında katma değer vergisine tabidir. 18/2/1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 5 ve 6 ncı maddelerinde yer alan I, II ve IV sayılı tarifeler uyarınca, motorlu taşıtların türü, yaşı, silindir hacmi, oturma yeri, azami toplam ağırlığı ve azami kalkış ağırlığına bağlı olarak her yıl motorlu taşıtlar vergisi alınmaktadır. 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listede yer alan motorlu araçlardan, ilk iktisapta bir defaya mahsus olmak üzere özel tüketim vergisi alınmaktadır. Motorlu taşıtlardan alınmakta olan motorlu taşıtlar vergisi ve özel tüketim vergisinin güncel oran ve tutarlarına www.mevzuat.gov.tr elektronik adresinden ulaşılabilir.

Avrupa Birliği üyesi ülkelerde motorlu taşıtlardan, %15 ve %27 arasında değişen oranlarda katma değer vergisine ilave olarak, araçların motor silindir hacmi, ağırlığı, dingil sayısı, yakıt tüketimi, beygir gücü, elektrik motor gücü ve emisyon salınımına bağlı olarak, ülkemizdeki motorlu taşıtlar vergisine benzer, yıllık vergiler alınmaktadır. Ayrıca, aracın fiyatı motor silindir hacmi, yakıt tüketimi, elektrik motor gücü ve emisyon salınımına bağlı olarak bir defaya mahsus olmak üzere tescil vergileri alınmaktadır. Avrupa Birliği üyesi ülkelerde motorlu taşıtlar üzerinden alınacak vergiler uyumlaştırma kapsamında olmadığından her ülkenin kendine has uygulamaları bulunmaktadır. Avrupa Birliği üyesi ülkelerde motorlu taşıtlardan alınmakta olan vergilere ilişkin olarak hazırlanan tablolar EK-II'de yer almaktadır.

27/02/2014 tarihi itibariyle, İstanbul (Avrupa yakası) akaryakıt satış fiyatları; motorin 4,77 TL/lt, benzin 5,09 TL/lt, ve L.P.G. 2,92 TL/lt'dir. Ülkemizde motorin, benzin ve L.P.G. teslimleri %18 oranında katma değer vergisine tabi olup; motorinden litre başına 1,5945 TL, benzinden litre başına 2,1765 TL ve L.P.G.'den kilogram başına 1,5780 TL özel tüketim vergisi alınmaktadır. Avrupa Birliği üyesi ülkelerde motorlu taşıtlarda kullanılan motorin, benzin ve L.P.G. fiyatları ve bu ürünlerden alınmakta olan vergilere ilişkin olarak hazırlanan tablolar ise EK-III'de yer almaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

EKLER :

- 1- OECD üyesi ülkelerde dolaylı ve dolaysız vergilerin vergi gelirleri içerisindeki paylarına ilişkin tablo. (1 Sayfa)
- 2-Avrupa Birliği üyesi ülkelerde motorlu taşıtlardan alınmakta olan vergilere ilişkin tablolar. (2 Sayfa)
- 3- Avrupa Birliği üyesi ülkelerde motorlu taşıtlarda kullanılan motorin, benzin ve L.P.G. fiyatları ve bu ürünlerden alınmakta olan vergilere ilişkin tablolar. (3 Sayfa)

**DOLAYLI - DOLAYSIZ VERGİLERİN TOPLAM VERGİLER İÇİNDEKİ PAYI
(2012) (OECD)**

(Mahalli İdareler Vergi Gelirleri ve Payları Dahil)

Vergi Gel.+ Sos.Güv.Prim / Toplam Vergi			
	Ülke	Dolaysız V. /Toplam V.	Dolaylı V./ Toplam V.
1	ABD	82,1	17,9
2	Japonya	81,6	18,4
3	İsviçre	78,3	21,7
4	Kanada	75,6	24,4
5	Fransa	75,6	24,4
6	Belçika	74,9	25,1
7	İtalya	74,5	25,5
8	Norveç	73,6	26,4
9	İspanya	73,3	26,7
10	Avustralya	72,9	27,1
11	Avusturya	72,4	27,6
12	Lüksemburg	72,0	28,0
13	Almanya	71,4	28,6
14	İsveç	71,1	28,9
15	Hollanda	69,7	30,3
16	Kore	68,8	31,2
17	Danimarka	68,3	31,7
18	Finlandiya	67,2	32,8
19	İngiltere	67,0	33,0
20	Çek Cum.	66,4	33,6
21	Slovakya	65,3	34,7
22	İzlanda	65,2	34,8
23	İrlanda	65,0	35,0
24	Yunanistan	62,6	37,4
25	Slovenya	61,9	38,1
26	Yeni Zelanda	61,0	39,0
27	İsrail	60,7	39,3
28	Polonya	60,7	39,3
29	Portekiz	59,4	40,6
30	Estonya	57,6	42,4
31	Türkiye	55,0	45,0
32	Macaristan	54,9	45,1
33	Şili	49,3	50,7
34	Meksika	45,9	54,1
	OECD - Ort.	67,1	32,9

Vergi Gelirleri / Toplam Vergi			
	Ülke	Dolaysız V. /Toplam V.	Dolaylı V./ Toplam V.
1	ABD	77,0	23,0
2	Avustralya	72,9	27,1
3	Kanada	71,1	28,9
4	İsviçre	71,1	28,9
5	Japonya	68,5	31,5
6	Danimarka	67,7	32,3
7	Norveç	65,9	34,1
8	İtalya	63,2	36,8
9	Belçika	62,9	37,1
10	İsveç	62,3	37,7
11	İzlanda	61,2	38,8
12	Yeni Zelanda	61,0	39,0
13	Fransa	60,9	39,1
14	Lüksemburg	60,4	39,6
15	İngiltere	59,1	40,9
16	İrlanda	58,9	41,1
17	Kore	58,6	41,4
18	İspanya	58,3	41,7
19	Avusturya	57,9	42,1
20	Almanya	53,6	46,4
21	Finlandiya	53,2	46,8
22	İsrail	52,6	47,4
23	Hollanda	50,5	49,5
24	Şili	46,5	53,5
25	Yunanistan	45,1	54,9
26	Portekiz	43,7	56,3
27	Çek Cum.	39,9	60,1
28	Polonya	39,0	61,0
29	Türkiye	38,2	61,8
30	Slovakya	38,1	61,9
31	Meksika	36,7	63,3
32	Slovenya	35,7	64,3
33	Estonya	34,2	65,8
34	Macaristan	33,0	67,0
	OECD - Ort.	54,7	45,3

Kaynak: OECD.Stat 17.12.2013 / 2012 yılı verisi olmayan ülkeler için 2011 yılı verisi esas alınmıştır.

ALIM (TESCİL) VERGİSİ

ÜLKE	KDV (%)	ALIM VERGİSİ KRİTERLERİ
AVUSTURYA	20	Yakıt tüketimi esaslı Maksimum % 16 + ödül/ceza
BELÇİKA	21	Silindir hacmi ve yaş esaslı CO ₂ emisyonu (Valon bölgesi) CO ₂ emisyonu + Euro standartları+ yakıt türü+ yaş (Flaman bölgesi)
BULGARİSTAN	20	-
GÜNEY KIBRIS R.Y.	17	Silindir hacmi ve CO ₂ emisyonu esaslı
ÇEK CUMHURİYETİ	21	-
ALMANYA	19	-
DANİMARKA	25	15.500 Danimarka Kronu için % 105, kalan kısmı için % 180
ESTONYA	20	-
İSPANYA	21	CO ₂ emisyonu esaslı % 4,75 (121-159 g/km) ile % 14,75 (200 g/km ve üzeri için) arasında değişen oranda.
FİNLANDİYA	24	Fiyat ve CO ₂ emisyonu esaslı En düşük % 5, en yüksek % 50
FRANSA	19,6	CO ₂ emisyonu esaslı 100 Euro (136-140 g/km) ile 6.000 Euro (200 g/km üzeri için) arasında değişen miktarda.
YUNANİSTAN	23	Silindir hacmi ve emisyon En düşük % 5, en yüksek % 50
MACARİSTAN	27	Silindir hacmi ve emisyon
İRLANDA	23	CO ₂ emisyonu esaslı En düşük % 14, en yüksek % 36
İTALYA	21	Kilovat/ağırlık/oturak sayısı
LİTVANYA	21	50 Litvanya Litası
LÜKSEMBURG	15	-
LETONYA	21	CO ₂ emisyonu esaslı
MALTA	18	Fiyat, CO ₂ emisyonu, araç uzunluğu
HOLLANDA	21	Fiyat + CO ₂ emisyonu
POLONYA	23	Silindir hacmi esaslı En düşük % 3,1, en yüksek % 18,6
PORTEKİZ	23	Silindir hacmi + CO ₂ emisyonu
ROMANYA	24	Silindir hacmi + CO ₂ emisyonu
İSVEÇ	25	-
SLOVENYA	20	Fiyat + CO ₂ emisyonu
SLOVAKYA	20	Kilovat esaslı
İNGİLTERE	20	-

*KAYNAK: Avrupa Otomobil Üreticileri Birliği -ACEA Tax Guide 2013-www.acea.be
Yararlanılan kaynaktan AB'ye 1/7/2013 tarihinde katılan Hırvatistan'a ait veri bulunmamaktadır.

YILLIK VERGİ

ÜLKE	ÖZEL ARAÇLAR	TİCARİ ARAÇLAR
AVUSTURYA	Kilovat	Ağırlık
BELÇİKA	Silindir hacmi	Ağırlık, dingil sayısı
BULGARİSTAN	Kilovat	Ağırlık, dingil sayısı
GÜNEY KIBRIS R.Y.	Silindir hacmi + CO ₂ emisyonu	Bilgi Yok
ÇEK CUMHURİYETİ	-	Ağırlık, dingil sayısı
ALMANYA	CO ₂ emisyonu	Ağırlık, emisyon, gürültü
DANİMARKA	Yakıt tüketimi, ağırlık	Yakıt tüketimi, ağırlık
ESTONYA	-	Ağırlık, dingil sayısı
İSPANYA	Beygir gücü	Ağırlık
FİNLANDİYA	CO ₂ emisyonu/Ağırlık x gün	Ağırlık x gün
FRANSA	-	Ağırlık, dingil sayısı
YUNANİSTAN	CO ₂ emisyonu/ Silindir hacmi	Ağırlık
MACARİSTAN	Kilovat	Ağırlık
İRLANDA	CO ₂ emisyonu/ Silindir hacmi	Ağırlık
İTALYA	Kilovat, emisyon	Ağırlık, dingil sayısı
LİTVANYA	-	Ağırlık, dingil sayısı
LÜKSEMBURG	CO ₂ emisyonu	Ağırlık, dingil sayısı
LETONYA	Ağırlık	Ağırlık
MALTA	Silindir hacmi	Bilgi Yok
HOLLANDA	Silindir hacmi, ağırlık	Ağırlık
POLONYA	-	Ağırlık, dingil sayısı
PORTEKİZ	CO ₂ emisyonu/ Silindir hacmi	Ağırlık, dingil sayısı
ROMANYA	Silindir hacmi	Ağırlık, dingil sayısı
İSVEÇ	CO ₂ emisyonu, ağırlık	Ağırlık, dingil sayısı, emisyon
SLOVENYA	-	Bilgi Yok
SLOVAKYA	-	Ağırlık, dingil sayısı
İNGİLTERE	CO ₂ emisyonu/ Silindir hacmi	Ağırlık, dingil sayısı, emisyon

*KAYNAK: Avrupa Otomobil Üreticileri Birliği -ACEA Tax Guide 2013-www.acea.be
Yararlanılan kaynakta AB'ye 1/7/2013 tarihinde katılan Hırvatistan'a ait veri bulunmamaktadır.

	BENZİN	FİYAT (VERGİ DAHİL) (Euro/1000Lt)	ÖTV (Euro/1000L)	KDV (%)
1	Belçika	1.540,90	613,57	21
2	Bulgaristan	1.303,81	363,02	20
3	Çek Cumhuriyeti	1.314,95	511,96	21
4	Danimarka	1.650,97	592,21	25
5	Almanya	1.532	669,80	19
6	Estonya	1.284	422,77	20
7	Yunanistan	1.646	670	23
8	İspanya	1.387,72	424,69	21
9	Fransa	1.499,70	639,60	19,60
10	Hırvatistan	1.336,86	424,35	25
11	İrlanda	1.533,38	587,71	23
12	İtalya	1.711,10	728,40	21
13	Güney Kıbrıs R.Y.	1.397,57	429	18
14	Letonya	1.304,25	415,11	21
15	Litvanya	1.332,45	434,43	21
16	Lüksemburg	1.287,78	464,58	15
17	Macaristan	1.312,52	432,43	27
18	Malta	1.440	489,38	18
19	Hollanda	1.687	746,55	21
20	Avusturya	1.338	515	20
21	Polonya	1.270,54	443,77	23
22	Portekiz	1.534	585,27	23
23	Romanya	1.246,77	359,59	24
24	Slovenya	1.440	565,95	22
25	Slovakya	1.433	550,52	20
26	Finlandiya	1.612	650,40	24
27	İsveç	1.599,08	668	25
28	İngiltere	1.548,98	674,15	20

KAYNAK: 1- European Commission Directorate-General For Taxation and Customs Union
The excise duty rates applicable in the European Union as at 1st July 2013 2- European
Commission Directorate-General For Energy And Transport Oil Bulletin. 10.02.2014

EK-III (Sayfa 2)

	MOTORİN	FİYAT (VERGİ DAHİL) (Euro/1000Lt)	ÖTV (Euro/1000L)	KDV (%)
1	Belçika	1.395,30	442,69	21
2	Bulgaristan	1.360,06	329,79	20
3	Çek Cumhuriyeti	1.329,04	436,60	21
4	Danimarka	1.490,16	443,29	25
5	Almanya	1.383	485,29	19
6	Estonya	1.325	392,92	20
7	Yunanistan	1.368	330	23
8	İspanya	1.335,70	331	21
9	Fransa	1.326,60	428,40	19,60
10	Hırvatistan	1.278,68	330,01	25
11	İrlanda	1.483,65	479,02	23
12	İtalya	1.636,42	617,40	21
13	Güney Kıbrıs R.Y.	1.447	400	18
14	Letonya	1.296	336,11	21
15	Litvanya	1.302,92	330,17	21
16	Lüksemburg	1.195,26	338,35	15
17	Macaristan	1.370,18	398,26	27
18	Malta	1.360	402,40	18
19	Hollanda	1.429	440,28	21
20	Avusturya	1.329	397	20
21	Polonya	1.278,35	354,61	23
22	Portekiz	1.350	367,53	23
23	Romanya	1.301,56	330,39	24
24	Slovenya	1.326	446,32	22
25	Slovakya	1.355	386,40	20
26	Finlandiya	1.531	469,50	24
27	İsveç	1.590,72	572,99	25
28	İngiltere	1.645,56	674,15	20

KAYNAK: 1- European Commission Directorate-General For Taxation and Customs Union
The excise duty rates applicable in the European Union as at 1st July 2013 2- European
Commission Directorate-General For Energy And Transport Oil Bulletin. 10.02.2014

EK-III (Sayfa 3)

LPG (OTOGAZ)		FİYAT (VERGİ DAHİL) (Euro/1000Lt)	ÖTV (Euro/1000kg)	KDV (%)
1	Belçika	652	0*	21
2	Bulgaristan	644,97	173,83	20
3	Çek Cumhuriyeti	661,89	156,82	21
4	Danimarka	-	497,31	25
5	Almanya	726,36	180,32	19
6	Estonya	687	125,26	20
7	Yunanistan	-	330	23
8	İspanya	764,43	57,47	21
9	Fransa	866,50	107,60	19,60
10	Hırvatistan	772,05	13,47	25
11	İrlanda	-	176,36	23
12	İtalya	821,25	267,77	21
13	Güney Kıbrıs R.Y.	-	125	5
14	Letonya	613,50	129,27	21
15	Litvanya	689,33	304,10	21
16	Lüksemburg	602,48	101,64	6
17	Macaristan	879,99	335,99	27
18	Malta	-	0**	18
19	Hollanda	818	180,04	21
20	Avusturya	-	261	20
21	Polonya	633,90	201,70	23
22	Portekiz	789	127,88	23
23	Romanya	637,04	128,26	24
24	Slovenya	813,75	125	22
25	Slovakya	716	182	20
26	Finlandiya	-	0***	24
27	İsveç	-	307,21	25
28	İngiltere	-	367,72	20

KAYNAK: 1- European Commission Directorate-General For Taxation and Customs Union
The excise duty rates applicable in the European Union as at 1st July 2013 2- European
Commission Directorate-General For Energy And Transport Oil Bulletin. 10.02.2014

* İstisna.

** Kullanım yok.

*** İstisna.

**** Yararlanılan kaynaklarda Danimarka, Yunanistan, İrlanda, Güney Kıbrıs R.Y., Malta, Avusturya, Finlandiya, İsveç ve İngiltere'ye ilişkin fiyat bilgisi bulunmamaktadır.